

MINISTERIET FOR
BØRN, UNDERVISNING
OG LIGESTILLING

Departementet

Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Tlf. 3392 5000
Fax 3392 5547
E-mail uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR nr. 20-45-30-44

Redegørelse

om

lovovervågning af lov nr. 287 af 29. marts 2010 om Sydslesvigudvalget og tilskudsordninger på undervisningsministerens område for det danske mindretal i Sydslesvig

28. august 2015
Sags nr.:
162.86M.351

Indholdsfortegnelse:

1. Baggrunden for lov nr. 287 af 29. marts 2010 om Sydslesvigudvalget og tilskudsordninger på undervisningsministerens område for det danske mindretal i Sydslesvig
2. Baggrunden for lovovervågningen
3. Rammerne for tilskudsordningerne m.v. i lov nr. 287 af 29. marts 2010:
 - a. Lovens formål
 - b. Det tilskudsydende udvalg
 - c. Tilskudsmodtagere
 - d. Tilskud og lån m.v.
 - e. Regnskab, revision og opfølgning
4. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
 - a. Oversigt over de hørte myndigheder og organisationer m.v.
 - b. En sammenfatning af de modtagne høringssvar
5. Rigsrevisionens »Rapport om løbende årsrevision af Sydslesvigudvalget 2013«
6. Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestillings bemærkninger til høringssvarene
7. Konklusion

1. Baggrunden for lov nr. 287 af 29. marts 2010 om Sydslesvigudvalget og tilskudsordninger på undervisningsministerens område for det danske mindretal i Sydslesvig

Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 287 af 29. marts 2010 (lovforslag nr. L 98, der er fremsat den 18. december 2009, Folketinget 2009-10), at Rigsrevisionen har undersøgt forvaltningen af de tilskud, der ydes til pædagogisk og kulturel virksomhed i Sydslesvig. Der henvises i denne forbindelse til Rigsrevisionens »Beretning til Statsrevisorerne om Undervisningsministeriets forvaltning af tilskuddet til Sydslesvig« fra februar 2009.

På baggrund af Rigsrevisionens beretning pegede Statsrevisorerne på, at en så omfattende tilskudsordning burde have hjemmel i lov. Der skulle også være klarere rammer for ansøgning om og tildeling af tilskud samt opfølgning herpå.

Tilskudsordningen havde i perioden 1995-2009 hjemmel i en tekstanmærkning på de årlige finanslove, senest på finansloven for 2009, tekstanmærkning nr. 104 til § 20.84.01. Danske kulturelle anliggender i Sydslesvig.

Lov nr. 287 af 29. marts 2010 lovfæster rammerne for tilskudsordningerne for det danske mindretal i Sydslesvig på undervisningsministerens område (nu området for ministeren for børn, undervisning og ligestilling). Ud over rammerne for tilskudsordningerne indeholder loven bestemmelser om nedsættelse af Sydslesvigudvalget, der skal virke som bindeled mellem det danske mindretal i Sydslesvig og Folketinget.

Sydslesvigudvalget træffer efter ansøgning afgørelse om tilskud og lån m.v. inden for de bevillinger, der er afsat på de årlige finanslove. Forinden Sydslesvigudvalget træffer begunstigende afgørelser om ydelse af tilskud eller lån og indgår resultataftaler, skal udvalget indhente en udtalelse fra ministeren. Sydslesvigudvalget fører desuden tilsyn med tilskudsmodtagernes anvendelse af tilskud og lån m.v.

Loven trådte i kraft den 1. april 2010.

Der er afsat 466,1 mio. kr. på finansloven for 2015 til tilskudsordninger på ministeriets område for det danske mindretal i Sydslesvig, jf. finanslovens § 20.84.01. Danske kulturelle anliggender i Sydslesvig.

2. Baggrunden for lovovervågningen

Lov nr. 287 af 29. marts 2010 om Sydslesvigudvalget og tilskudsordninger på undervisningsministerens område for det danske mindretal i Sydslesvig blev ved lovens vedtagelse omfattet af lovovervågning.

Der fremgår følgende af forarbejderne til loven (lovforslag nr. L 98, der er fremsat den 18. december 2009, Folketinget 2009-10, almindelige bemærkninger, pkt. 3. Lovovervågning):

»Loven vil blive omfattet af lovovervågning. Som led i lovovervågningen vil Undervisningsministeriet senest fire år efter lovens ikrafttræden gennemføre en undersøgelse med det formål at vurdere, om loven har haft den tilsigtede virkning, herunder om der er skabt klarere rammer for ansøgning om og tildeling af tilskud samt opfølgning på de ydede tilskud. Resultatet af undersøgelsen vil senest i 2014 blive sendt til Folketingets Uddannelsesudvalg.«

Resultatet af undersøgelsen er navnlig på grund af ministeriets overvejelser i forbindelse med de modtagne høringsvar i 2014 beklagevis blevet forsinket.

Da Sydslesvigudvalget efter folketingsvalget den 18. juni 2015 har fået ny formand og tre nye medlemmer, er redegørelsen i august måned 2015 sendt i fornyet høring hos Sydslesvigudvalget.

3. Rammerne for tilskudsordningerne m.v. i lov nr. 287 af 29. marts 2010

3.a. Lovens formål

Det er fastsat i lov nr. 287 af 29. marts 2010, at lovens formål er at støtte aktiviteter til gavn for det danske mindretal i Sydslesvig.

Med loven blev den tidligere tilskudsordnings omfang og formål bevaret, men det blev med loven præciseret og tydeliggjort, hvilke aktiviteter der er omfattet af loven.

Loven omfatter følgende aktiviteter i Sydslesvig, jf. lovens § 2, stk. 1:

1. Daginstitution- og skolevirksomhed.
2. Biblioteks- og arkivvirksomhed,
3. Udgivelse af aviser, tidsskrifter og lignende.
4. Kulturel og folkeoplysende virksomhed, herunder om det danske sprog.
5. Mindretallets foreningsmæssige organisering.
6. Varetagelse af faglige opgaver, der tjener landbruget.
7. Anden virksomhed til gavn for mindretallet.

Ifølge lovens § 2, stk. 2, kan der desuden ydes støtte til følgende aktiviteter, hvis de har til formål at skabe forståelse for mindretallets særlige vilkår:

1. Folkeoplysende virksomhed i Danmark om mindretallet.
2. Samarbejde mellem mindretallets foreninger og foreninger i Danmark.
3. Mindretallets foreningers deltagelse i nordisk og europæisk samarbejde.

3.b. Det tilskudsydende udvalg

Med lov nr. 287 af 29. marts 2010 blev Udvalget vedrørende Danske Kulturelle Anliggender i Sydslesvig erstattet af Sydslesvigudvalget. Sydslesvigudvalget er som det tidligere udvalg bindeled mellem det danske mindretal i Sydslesvig og Folketinget.

Ministeren for børn, undervisning og ligestilling nedsætter Sydslesvigudvalget, som består af fem medlemmer. Medlemmerne vælges af Folketinget blandt dets medlemmer. Folketinget kan dog i ganske særlige tilfælde

vælge et eller flere udvalgsmedlemmer, der ikke er medlem af Folketinget, hvis den eller de pågældende har tilknytning til et af Folketingets partier, og den eller de pågældende har et særligt indblik i og interesse for spørgsmål vedrørende det danske mindretal i Sydslesvig.

Ministeren for børn, undervisning og ligestilling udpeger blandt de valgte medlemmer en formand for Sydslesvigudvalget, jf. lovens § 3, stk. 1, 4. pkt. Sydslesvigudvalgets funktionsperiode følger Folketingets valgperiode.

Det fremgår af forarbejderne til loven (lovforslag nr. L 98, der er fremsat den 18. december 2009, Folketinget 2009-10, almindelige bemærkninger, pkt. 2.2.2. Den foreslåede ordning), at Sydslesvigudvalget er en del af den offentlige forvaltning, selv om udvalget består af folketingsmedlemmer. Baggrunden herfor er, at udvalget i overvejende grad udøver administrative funktioner. Udvalget er som en del af den offentlige forvaltning omfattet af forvaltningsloven, offentlighedsloven og ombudsmandsloven.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling yder sekretariatsbistand til Sydslesvigudvalget, jf. lovens § 3, stk. 4. Udvalget har instruktionsbeføjelsen over for sekretariatet og er dermed ansvarlig for sekretariatets virksomhed.

Sydslesvigudvalget træffer efter ansøgning afgørelse om tilskud og lån m.v. inden for de bevillinger, der er afsat på de årlige finanslove. Sydslesvigudvalgets afgørelser kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Forinden Sydslesvigudvalget træffer begunstigende afgørelser om ydelse af tilskud eller lån og indgår resultataftaler, skal udvalget indhente en udtalelse fra ministeren for børn, undervisning og ligestilling, jf. lovens § 5, stk. 2.

Sydslesvigudvalget fører tilsyn med tilskudsmodtagernes anvendelse af tilskud og lån m.v.

3.c. Tilskudsmodtagere

Det er præciseret i lov nr. 287 af 29. marts 2010, at tilskud og lån kun kan ydes til foreninger, organisationer m.v.,

- 1) der er hjemmehørende i Sydslesvig,
- 2) der har til formål at udøve aktiviteter til gavn for det danske mindretal i Sydslesvig,
- 3) hvis vedtægter sikrer gennemsigtighed og åbenhed vedrørende deres virksomhed,
- 4) hvis hjemmeside på internettet på en lettilgængelig måde indeholder information på dansk om deres ledelse og virksomhed, herunder regnskaber,

- 5) der ikke driver erhvervmæssig virksomhed,
- 6) hvis midler, herunder ved nedlæggelse, ifølge vedtægten alene må anvendes til aktiviteter, der er omfattet af loven, og
- 7) der ikke yder deres ledelse eller andet personale løn og vederlag ud over det normale i Sydslesvig for tilsvarende hverv eller beskæftigelse.

Betingelserne i nr. 1, 6 og 7 gælder dog ikke for tilskud til aktiviteter, der har til formål at skabe forståelse for mindretallets særlige vilkår, og som gives af folkeoplysende virksomheder i Danmark. Det samme gælder for aktiviteter, der vedrører samarbejde mellem mindretallets foreninger og foreninger i Danmark, jf. lovens § 11, stk. 2.

Betingelserne i nr. 5 og 6 gælder ikke for tilskudsmodtagere, herunder Flensborg Avis, der i 2009 og som vedvarende herefter har modtaget tilskud eller lån til udgivelse af aviser, tidsskrifter og lignende, jf. lovens § 22, stk. 5.

3.d. Tilskud og lån m.v.

Med lov nr. 287 af 29. marts 2010 kan Sydslesvigudvalget yde driftstilskud til foreninger, organisationer m.v., der har indgået en resultataftale med udvalget.

Der er i loven fastsat minimumskrav til resultataftalen. Resultataftalen skal blandt andet fastsætte de aktiviteter, som resultataftalen omfatter, tilskuddets størrelse og krav til tilskudsmodtagerens faglige afrapportering til Sydslesvigudvalget og ministeren, jf. lovens § 12, stk. 2.

Betingelserne i en resultataftale, herunder aftalens varighed, tilskuddenes størrelse, de omfattede aktiviteter samt mål m.v., fastsættes på baggrund af en forhandling mellem Sydslesvigudvalget og den tilskudsberettigede forening eller organisation m.v.

Driftstilskud til daginstitutions- og skolevirksomhed ydes som et eller flere grundtilskud, der er fastsat i resultataftalen, og som taxametertilskud, der ydes ud fra objektive kriterier, der ligeledes er fastsat i resultataftalen, jf. lovens § 13, stk. 1. Det samme gælder for andre aktiviteter, idet der dog er mulighed for, at driftstilskuddet ydes som enten grundtilskud eller taxametertilskud eller som en kombination heraf, jf. lovens § 13, stk. 2.

Der fastsættes i resultataftalen et loft for størrelsen af det samlede taxametertilskud, der kan ydes til den pågældende aktivitet, jf. lovens § 13, stk. 3.

Sydslesvigudvalget kan i henhold til lovens § 14 yde tilskud eller lån til bygge- og anlægsprojekter i Sydslesvig med henblik på tilvejebringelse af

de fysiske rammer for mindretallets foreninger, organisationer m.v. De nærmere vilkår for eventuel ydelse af lån fastsættes på de årlige finanslove.

Sydslesvigudvalget har siden lovens ikrafttræden den 1. april 2010 ikke ydet lån til bygge- og anlægsprojekter. Der er kun ydet tilskud.

Sydslesvigudvalget kan yde projekttilskud til foreninger, organisationer m.v. til enkeltstående projekter, hvis varighed ikke overstiger tre finansår. Sydslesvigudvalget fastlægger en tilskudspolitik for tildeling af projekttilskud, jf. lovens § 15, stk. 2.

Tilskuddene ydes ikke som refusionstilskud, der er baseret på afholdte udgifter, men inden for den ramme, der er fastsat på de årlige finanslove, og i henhold til Sydslesvigudvalgets afgørelse om fordelingen af den årlige bevilling.

Sydslesvigudvalgets tilskudspolitik vedrørende fordelingen af projekttilskud, herunder angivelse af særlige fokusområder, offentliggøres hvert år senest den 1. november på Sydslesvigudvalgets hjemmeside samt ved et opslag i Flensborg Avis i forbindelse med den årlige ansøgningsrunde.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling varetager driftsfunktionen, der er forbundet med udbetalingen af de tilskud og eventuelle lån, som Sydslesvigudvalget træffer afgørelse om.

Tilskuddene til aktiviteter i Sydslesvig udbetales normalt i euro.

3.e. Regnskab, revision og opfølgning

Der er fastsat følgende i § 18, stk. 1-3, i lov nr. 287 af 29. marts 2010:

1. Tilskudsmodtagerne, der modtager driftstilskud, skal for hele deres virksomhed udarbejde en årsrapport, herunder et årsregnskab.
2. Tilskudsmodtagere, der modtager tilskud eller eventuelle lån til bygge- og anlægsprojekter, skal aflægge en særskilt rapport, herunder et regnskab for det pågældende bygge- eller anlægsprojekt.
3. Tilskudsmodtagere, der modtager projekttilskud til enkeltstående projekter, skal aflægge en særskilt rapport, herunder et regnskab, for anvendelse af det modtagne projekttilskud.

Årsrapporter og rapporter skal underskrives af tilskudsmodtagernes bestyrelser og sendes til Sydslesvigudvalget og ministeren for børn, undervisning og ligestilling, jf. lovens § 18, stk. 4.

Sydslesvigudvalget kan tilbageholde udbetalingen af tilskud og eventuelle lån, lade tilskud bortfalde eller kræve tilskud tilbagebetalt, hvis tilskudsmodtageren ikke har overholdt loven, regler udstedt i medfør af loven

om regnskab og revision m.v., resultataftalen eller vilkår i afgørelsen om tilskud eller lån eller er i økonomiske vanskeligheder, jf. lovens § 20, stk. 2.

Forud herfor kan udvalget udstede et påbud til tilskudsmodtagere, som ikke overholder bestemmelser i loven, regler udstedt i medfør af loven om regnskab og revision m.v., resultataftaler eller vilkår i afgørelsen om tilskud eller lån, jf. lovens § 20, stk. 1.

På ministerens vegne gennemgår Styrelsen for Undervisning og Kvalitet tilskudsmodtagernes regnskaber og udarbejder en årlig rapport, der indeholder resultaterne af gennemgangen af tilskudsmodtagernes regnskaber og med en vurdering af, om tilskuddene er anvendt i overensstemmelse med Sydslesvigudvalgets afgørelser om tilskud. Opfølgingsrapporten afgives til Sydslesvigudvalget. Opfølgingsrapporten forudsættes også at indgå i Sydslesvigudvalgets behandling af de indkomne ansøgninger om tilskud og af resultataftaler for det kommende år.

Ministeren for børn, undervisning og ligestilling kan midlertidigt tilbageholde udbetalingen af tilskud og lån, hvis en tilskudsmodtager er i økonomiske vanskeligheder, herunder er begæret konkurs, jf. lovens § 20, stk. 3.

De nærmere regler om regnskab, revision og opfølgning er fastsat i bekendtgørelse nr. 1720 af 21. december 2010 om regnskab for, revision af og indhentning af oplysninger fra foreninger og organisationer m.v., der modtager tilskud fra Sydslesvigudvalget.

4. Hørte organisationer og myndigheder m.v.

4.a. Oversigt over hørte organisationer og myndigheder m.v.

Til brug for udarbejdelsen af redegørelsen blev et udkast til redegørelse den 18. juni 2014 sendt i høring hos 22 myndigheder og organisationer m.v. Af de 22 myndigheder og organisationer m.v. har 9 afgivet høringsvar inden fristens udløb den 15. august 2014.

Der vedlægges en oversigt over de hørte myndigheder og organisationer m.v. og de myndigheder og organisationer m.v., der har afgivet høringsvar.

På baggrund af høringsvarene udarbejdede ministeriet et nyt udkast til redegørelse, der blev sendt i høring den 16. april 2015 hos de samme 22 myndigheder og organisationer m.v.

Ved høringsfristen udløb den 7. maj 2015 var der indkommet 3 høringsvar fra henholdsvis Datatilsynet, Finansministeriet og Rigsrevisionen. Datatilsynet og Finansministeriet havde ikke bemærkninger til udkastet.

I høringsvaret fra Rigsrevisionen er der peget på, at det skal fremgå af loven, hvis indtægter ved indfrielse af pantsikrede krav skal kunne gennævendes til aktiviteter, som ikke er bygge- og anlægstilskud.

4.b. Sammenfatning af de modtagne høringsvar fra 2014

Sydslesvigudvalget foreslog i sit høringsvar fra 2014, at bestemmelsen om, at tilskud til skolevirksomhed helt eller delvist skal ydes som taxamertilskud, udgår. Som begrundelse henviste Sydslesvigudvalget til, at »Skoleforeningen vil »kannibalisere« tilskuddet til de øvrige foreninger i tilfælde af aktivitetsstigninger.«

Sydslesvigudvalget anbefaler, at der tilvejebringes en hjemmel til at støtte igangværende anlægsarbejder, hvor de sydslesvigske foreninger har optaget lån i en lokal bank eller lignede som mellemfinansiering. Spørgsmålet er aktuelt, fordi Rigsrevisionen har kritiseret, at udvalget i 2012 støttede etableringen af et nyt fritidshjem i Slesvig, som Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger havde mellemfinansieret via et lån i Union Bank. Tilskuddet fra udvalget gik således til at indfri lånet (der ellers skulle have været afdraget/forrentet via driftstilskuddet fra Sydslesvigudvalget).

Sydslesvigudvalget ønsker i lyset af Rigsrevisionens undersøgelse, at det bliver præciseret, at anlægsstøtte sker som tilskud med styringspant i fast ejendom og ikke som lån. Sydslesvigudvalget yder ikke og har aldrig ydet lån uagtet ordlyden i den nuværende lov. Pantet skal virke som en særreprioritet, således at støttede ejendomme/byggerier ikke kan afhændes, medmindre der indhentes en godkendelse hos udvalget om anvendelse af proventet fra et salg.

Sydslesvigudvalget peger på, at det er Rigsrevisionens opfattelse, at de danske tilskudsregler skal følges, medmindre andet er angivet i tilskudsgrundlaget/loven. Efter udvalgets opfattelse er det problematisk i forhold til udbud, tinglysning, regnskabsaflæggelse, repræsentation og rejser. Sydslesvigudvalget anbefaler derfor, at det kan være nødvendigt at fravige danske tilskudsregler.

Rigsrevisionen henviser til sit brev og rapport af 10. april 2014 om den løbende årsrevision 2013. Rigsrevisionen har noteret sig, at konklusionerne fra Rigsrevisionens rapport vil blive inddraget i lovovervågningen, jf. bemærkningerne nedenfor, punkt 5.

Finansministeriet har ikke umiddelbart bemærkninger til udkastet til redegørelse. Finansministeriet gør opmærksom på, at Statens Administration kan have bemærkninger til lovovervågningen.

Statens Administration finder, at den hidtidige praksis med at yde tilskud mod pant i fast ejendom bør overvejes.

Tilskud er hidtil blevet givet med krav om pant i fast ejendom (styringspant), således at ejendommen ikke kan sælges, uden at Sydslesvigudvalget bliver bekendt med det.

Hvis en ejendom sælges, hvor der er lyst styringspant, har den hidtidige praksis været, at pantet overføres til anden ejendom, og det hjemkomne beløb ved salg af den pantsatte ejendom bruges til renovering af den ejendom, hvor pantet overflyttes til eller en anden ejendom efter tilsagn fra Sydslesvigudvalget. Hvis der alene er tale om et styringspant, bør det overvejes, om det overhovedet er nødvendigt at overføre pantet til bygninger, hvor Sydslesvigudvalget i forvejen har pant.

Statens Administration peger desuden på, at der tidligere er givet lån mod sikkerhed i fast ejendom, uden der er taget stilling til, om lånet skal tilbagebetales. Statens Administration foreslår, at proceduren i forbindelse med afviklingen af pantsikringen bør overvejes.

Dansk Skoleforening for Sydslesvig foreslår, at anlægstilskud fremover ydes som et bygningstaxametertilskud. Som begrundelse for forslaget har skoleforeningen blandt andet henvist til følgende:

- Anlægstilskuddet fra Slesvig-Holsten gives i forvejen som et bygningstaxametertilskud.
- Det vil være lettere at koordinere indsatsen af et dansk bygnings-taxametertilskud med et slesvig-holstensk, da begge tilskud i givet fald vil blive givet ud fra samme bevillingsprincip, dvs. tilskud pr. elev.
- Det vil være administrativt lettere at håndtere bygningstaxametertilskud – både i forhold til bevillingsgiveren og internt – og i forhold til at afgrænse bevillingen inden for et finansår.

Det Sydslesvigske Samråd bemærker, at det danske mindretal anser lovens formål for indfriet. Et lovfæstet grundlag for den danske stats tilskud til det danske arbejde i Sydslesvig har haft en positiv virkning såvel politisk som administrativt. Loven har også styrket forbindelseslinjerne mellem Sydslesvig og Danmark og haft den tilsigtede virkning, herunder skabt klarere rammer for ansøgning om og tildeling af tilskud samt opfølgning på de ydede tilskud.

Det Sydslesvigske Samråd foreslår, at offentliggørelsen af særlige fokusområder, der offentliggøres den 1. november, fremrykkes til juli/august måned. Som begrundelse herfor har samrådet henvist til, at de støtteberettigede organisationer bør have bedre tid til at udarbejde projektansøgningerne.

Det Sydslesvigske Samråd peger på, at en række mindre foreninger, der i vidt omfang er afhængig af frivillig indsats, er udsat for en særlig ressourcemæssig udfordring, når de skal leve op til kravene om administrativ

opfølgning. Ofte er der tale om mindre beløb, som udløser en omfattende administrativ procedure. Samrådet foreslå derfor mere fleksible regler for foreninger, der ikke har et administrativt apparat til rådighed.

Det Sydslesvigske Samråd gør opmærksom på, at der i de danske foreninger hersker usikkerhed om, hvornår de skal følge danske regler, og hvornår de skal følge tyske regler. Samrådet foreslår, at der udarbejdes en vejledning inden for relevante hovedområder som almindelig forvaltningsret, arbejdsret m.v.

Fælleslandboforeningen for Sydslesvig er glad for lovgivningen og henviser til, at tilskudsordningerne er kommet ind i faste rammer. Fælleslandboforeningen bemærker endvidere, at resultataftalerne, som i starten udløste et betydeligt merarbejde, efterhånden har meget positive virkninger. Fælleslandboforeningen ser dog gerne, at tilskudsmodtagerne bliver fritaget for midtvejsrapporteringen.

Nordisk Informationskontor i Sønderjylland/Sydslesvig kan tilslutte sig bemærkningerne fra Det Sydslesvigske Samråd.

Datatilsynet har ingen bemærkninger til undersøgelsen i forbindelse med lovovervågningen.

5. Rigsrevisionens »Rapport om løbende årsrevision af Sydslesvigudvalget 2013«

Det fremgår af Rigsrevisionens »Rapport om løbende årsrevision af Sydslesvigudvalget 2013«, at formålet med revisionen har været at vurdere, om Sydslesvigudvalgets forretningsgange og interne kontroller understøtter, at regnskabet bliver rigtigt, og at dispositionerne foretages i overensstemmelse med de meddelte bevillinger, love og andre forskrifter.

Det har desuden været formålet at vurdere, om Sydslesvigudvalgets forvaltning af de områder, som Rigsrevisionen har undersøgt, er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

Ved revisionen har Rigsrevisionen gennemgået følgende områder:

- Sydslesvigudvalgets tilskudsadministration
- Tyske pantebreve
- Opfølgning på 2012-regnskabet

Det er Rigsrevisionens samlede vurdering, at administrative forretningsgange og interne kontroller på de gennemgåede områder generelt fungerede ikke helt tilfredsstillende og ikke i tilstrækkelig grad opfyldte de krav, der stilles til en god og pålidelig regnskabsforvaltning.

Sydslesvigudvalgets administrative forretningsgange og interne kontroller understøtter således ikke, at udvalgets regnskab bliver rigtigt, og at de

dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Herudover viste revisionen, at forvaltningen af de gennemgåede områder generelt ikke var varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

Rigsrevisionen har ved vurderingen blandt andet peget på følgende forhold, der er relevante i forbindelse med lovovervågningen:

- Revisionen viste, at Sydslesvigudvalget ikke tager ejendomsforbehold i forbindelse med ydelse af bygge- og anlægstilskud, hvorved der kan være risiko for, at foreningerne kan sælge fast ejendom, hvortil udvalget har givet tilskud, og bruge pengene til andet formål.
- Rigsrevisionen finder, at Undervisningsministeriet bør overveje, om der skal oprettes en ny underkonto for tilskud eller lån til bygge- og anlægsprojekter med oplysning om de tyske pantebreve.
- Rigsrevisionen vurderer, at de tyske pantebreve bør omtales i loven og fremgå af gældende finanslov under konto § 20.84.01. Danske kulturelle anliggender i Sydslesvig.

Statsrevisorerne har i deres beretning ikke forholdt sig særskilt til Rigsrevisionens bemærkninger om Sydslesvigudvalget.

6. Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestillings bemærkninger til høringssvarene

1. Bygge- og anlægstilskud

Forslaget fra Dansk Skoleforening for Sydslesvig, hvorefter bygge- og anlægstilskud skal ydes som taxametertilskud, kan kun gennemføres ved en lovændring.

Ministeriet skal i denne forbindelse bemærke, at der blandt andet på friskoleområdet ydes taxametertilskud til friskolernes bygge- og anlægsvirksomhed. Det er fastsat i § 12 i friskoleloven (lovbekendtgørelse nr. 786 af 15. juni 2015), at »Staten yder bygningstilskud ud fra antal elever pr. 5. september året før finansåret. Det gennemsnitlige bygningstilskud pr. elev fastsættes på de årlige finanslove.«

Bestemmelsen i friskolelovens § 12 indebærer, at friskoler, der ønsker at gennemføre et større bygge- og anlægsarbejde, må spare bygge- og anlægstilskuddet op over flere år. Der er ingen mulighed for, at staten kan yde et særligt tilskud til bygge- og anlægsvirksomhed på friskoleområdet.

En ordning med taxametertilskud til bygge- og anlægsvirksomhed, svarende til ordningen på friskoleområdet, vil kunne gennemføres på daginstitution- og skoleområdet. På de øvrige områder vil det være vanskeligt

at fastsættes generelle objektive kriterier for ydelse af taxametertilskud til bygge- og anlægsvirksomhed.

Efter ministeriets opfattelse vil det ikke være hensigtsmæssigt at have forskellige ordninger for bygge- og anlægstilskud, således at der ydes taxametertilskud til daginstitutions- og skoleområdet i Sydslesvig, og særlige tilskud eller lån til anden bygge- og anlægsvirksomhed i Sydslesvig.

2. Driftstilskud til daginstitutions- og skolevirksomhed

Sydslesvigudvalgets forslag, hvorefter driftstilskud til daginstitutions- og skolevirksomhed ikke længere skal ydes som taxametertilskud, men kun som grundtilskud, kan kun gennemføres ved en lovændring. Som begrundelse for afskaffelse af taxametertilskuddet har Sydslesvigudvalget henvist til, at taxametertilskuddet kan udhule driftstilskuddet til de øvrige områder.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling skal hertil bemærke, at det er fastsat i § 13, stk. 3, i lov nr. 287 af 29. marts 2010, at der i resultatftalen skal fastsættes et loft for størrelsen af det samlede taxametertilskud til daginstitutions- og skolevirksomhed. Desuden fastsætter Sydslesvigudvalget selv størrelsen af det enkelte taxameter og kan på den måde også styre udgiftsniveauet.

Sydslesvigudvalget har således efter de gældende bestemmelser allerede mulighed for at begrænse de samlede taxametertilskud til daginstitutions- og skolevirksomhed.

3. Tyske pantebreve

Rigsrevisionen vurderer, at de tyske pantebreve bør omtales i loven og fremgå af gældende finanslov under konto § 20.84.01. Danske kulturelle anliggender i Sydslesvig. Statens Administration har peget på, at den hidtidige praksis med at yde tilskud mod pant i fast ejendom bør overvejes.

Der fremgår følgende af forarbejderne til lov nr. 287 af 29. marts 2010 (lovforslag nr. L 98, der er fremsat den 18. december 2009, Folketinget 2009-10, bemærkningerne til pkt. 2.4.1. Gældende ret):

»Som det fremgår under pkt. 2.2.1., så følger det af stk. 2 i tekstanmærkning nr. 104 til § 20.84.01. på finansloven for 2009, at Udvalget vedrørende Danske Kulturelle Anliggender i Sydslesvig forestår fordelingen og administrationen af tilskuddet. Af stk. 6 fremgår endvidere:

»Stk. 6. Staten yder gennem Udvalget vedrørende Danske Kulturelle Anliggender i Sydslesvig tilskud til anlæg, som sikres ved pant. De sikrede midler henstår rente- og afdragsfrit, så længe det formål, hvortil tilskuddet er ydet, eksisterer, og kan ved forfald genanvendes til tilsvarende formål.«

Endvidere fremgår der følgende af bemærkningerne til lovforslagets § 14: »I den foreslåede bestemmelse i § 14, stk. 2, fastsættes, at de nærmere vilkår for ydelse af lån fastsættes på de årlige finanslove. Det er hensigten at videreføre den hidtidige ordning efter tekstanmærkning nr. 104, stk. 6, til § 20.84.01 på finansloven for 2009, hvorefter støtte ydet som lån sikres ved pant efter den i Sydslesvig gældende lovgivning. Lånemodtageren afholder eventuelle omkostninger ved pantsætning. Undervisningsministeren kan efter forhandling med finansministeren som hidtil bemyndige Økonomistyrelsen til at varetage administrationen af lån.«

Det fremgår således af forarbejderne til lov nr. 287 af 29. marts 2010, at den hidtidige ordning i tekstanmærkning nr. 104, stk. 6, til § 20.84.01 på finansloven for 2009, forudsættes videreført efter lovens ikrafttræden.

Sydslesvigudvalget foreslår på den baggrund, at loven ændres således, at der kun giver mulighed for at yde tilskud til bygge- og anlægsvirksomhed og ikke lån.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling har noteret sig Sydslesvigudvalgets oplysning om, at udvalget ikke har ydet lån til bygge- og anlægsvirksomhed. Udvalget har således i praksis kun ydet tilskud til bygge- og anlægsvirksomhed, som sikres med pant.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling er enig med Sydslesvigudvalget i, at loven bør ændres på dette punkt. Ministeriet vil derfor ved den først givne lejlighed søge at tydeliggøre den eksisterende praksis ved en ændring af lov nr. 287 af 29. marts 2010, således at det kommer til at fremgå af loven, at støtte til bygge- og anlægsvirksomhed ydes som tilskud, som sikres ved pant. De sikrede midler henstår rente- og afdragsfrit, så længe den bygning m.v., hvortil tilskuddet er ydet, anvendes til formål inden for loven. Ved formålets forfald, herunder salg af bygningen m.v., kan de sikrede midler alene genanvendes med Sydslesvigudvalgets godkendelse.

4. Støtte til igangværende bygge- og anlægsarbejder

Sydslesvigudvalget anbefaler, at der tilvejebringes en hjemmel til at støtte igangværende bygge- og anlægsarbejder, hvor de sydslesvigske foreninger har optaget et lån i en lokal bank eller lignende som mellemfinansiering.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling skal hertil bemærke, at der hverken i formuleringen af lovens § 14 eller i forarbejderne til lov nr. 287 af 29. marts 2010 er noget til hinder for, at der ydes tilskud til igangværende bygge- og anlægsprojekter.

Ministeriet vil dog i forbindelse med en kommende ændring af lov nr. 287 af 29. marts 2010 søge at præcisere, at der kan ydes støtte til igangværende bygge og anlægsarbejder.

5. Danske tilskudsregler

Sydslesvigudvalget har peget på, at det er Rigsrevisionens opfattelse, at de danske tilskudsregler skal følges, medmindre andet er angivet i tilskudsgrundlaget/loven. Efter udvalgets opfattelse kan det være problematisk i forhold til offentligt udbud, tinglysning, regnskabsaflæggelse, repræsentation og rejser.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling skal hertil bemærke, at tilskud fra den danske stat, der ydes til foreninger og organisationer, der er hjemmehørende i Sydslesvig og anvendes i Sydslesvig, som udgangspunkt ikke er omfattet af dansk lovgivning. Danske regler om fx offentligt udbud og tinglysning finder således ikke anvendelse for disse tilskud i Sydslesvig. Det er de tyske regler, der skal anvendes.

Dette er imidlertid ikke til hinder for, at Sydslesvigudvalget kan stille betingelser for at yde tilskuddet, der indebærer, at de danske regler i realiteten anvendes i større eller mindre omfang. Det vil sige parallelt med de i Sydslesvig gældende tyske regler.

Ministeriet vil i forbindelse med en kommende ændring af lov nr. 287 af 29. marts 2010 søge at præcisere, i hvilket omfang danske regler om aflæggelse af regnskab, repræsentation og rejser skal stilles som betingelse for at yde tilskud.

7. Konklusion

På baggrund af de afgivne høringssvar fra de sydslesvigske foreninger og organisationer m.v. finder Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling, at loven om Sydslesvigudvalget og tilskudsordninger på undervisningsministerens område for det danske mindretal i Sydslesvig har haft den tilsigtede virkning, herunder skabt klarere rammer for ansøgning om og tildeling af tilskud samt opfølgning på de ydede tilskud.

1. Tilskud til bygge- og anlægsprojekter m.v.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling har noteret sig bemærkningerne til hjemlen til at yde tilskud til bygge- og anlægsprojekter og pantsikringen af disse tilskud.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling vil søge at tydeliggøre den eksisterende praksis ved en ændring af lov nr. 287 af 29. marts 2010, således at det kommer til at fremgå af loven, at støtte til bygge- og anlægsvirksomhed ydes som tilskud, som sikres ved pant. De sikrede midler henstår rente- og afdragsfrit, så længe det formål, hvortil tilskuddet er ydet, eksisterer. Ved formålets forfald kan de sikrede midler genanven-

des med Sydslesvigudvalget godkendelse til et andet formål inden for lovens rammer. Den hidtidige mulighed for at yde lån til bygge og anlægsvirksomhed bortfalder hermed.

Ministeriet vil også søge at tydeliggøre, i hvilket omfang danske regler om aflæggelse af regnskab, repræsentation og rejser skal stilles som betingelse for at yde tilskud.

Ministeriet vil endelig søge at tydeliggøre, at der også kan ydes tilskud til igangværende bygge- og anlægsarbejder.

2. Taxametertilskud til bygge- og anlægsprojekter

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling finder ikke, at der bør indføre taxametertilskud til bygge- og anlægsprojekter, jf. bemærkningerne til punkt 6.1.

Ministeriet skal i denne forbindelse henviser til, at en taxameterordning, svarende til, hvad der gælder på friskoleområdet, vil forholdsvist enkelt kunne gennemføres for daginstitutions- og skolevirksomhed. På de øvrige områder vil det derimod være vanskeligt at fastsættes generelle objektive kriterier for ydelse af taxametertilskud til bygge- og anlægsvirksomhed.

Det vil efter ministeriets opfattelse ikke være hensigtsmæssigt at have forskellige ordninger for bygge- og anlægstilskud, således at der ydes taxametertilskud til dagsinstitutions- og skoleområdet i Sydslesvig, og særlige tilskud eller lån til anden bygge- og anlægsvirksomhed i Sydslesvig.

3. Taxametertilskud til drift af daginstitutions- og skolevirksomhed

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling finder ikke, at taxametertilskuddet til drift af daginstitutions- og skolevirksomhed bør afskaffes, jf. bemærkninger til punkt 6.2.

Ministeriet skal i denne forbindelse henviser til, at der i resultataftalen skal fastsættes et loft for størrelsen af det samlede taxametertilskud til daginstitutions- og skolevirksomhed, jf. § 13, stk. 3, i lov nr. 287 af 29. marts 2010. Sydslesvigudvalget har derfor med hjemmel i den gældende lovgivning mulighed for at hindre, at der sker en udhuling af tilskuddene til de øvrige områder. Ministeriet vil afgive en vejledende juridisk udtalelse til Sydslesvigudvalget herom.

4. Sydslesvigudvalgets administration

Det Sydslesvigske Samråd foreslår, at Sydslesvigudvalget fremrykker offentliggørelsen af særlige fokusområder for projektansøgninger fra den 1. november til juli/august måned. Samrådet foreslår desuden, at der fastsættes mere fleksible regler for den administrative opfølgning af bevilge-

de tilskud, således at der tages særligt hensyn til foreninger, der ikke har et administrativt apparat til rådighed. Samrådet foreslår desuden, at der udarbejdes en vejledning inden for relevante hovedområder om, hvornår danske regler skal følges og hvornår tyske regler skal følges.

Fælleslandboforeningen for Sydslesvig foreslår, at tilskudsmodtagerne bliver fritaget for midtvejsrapporteringen.

Forslagene fra Det Sydslesvigske Samråd og Fælleslandboforeningen for Sydslesvig vedrører alene administrationen af loven, der varetages af Sydslesvigudvalget. Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling vil derfor foreslå Sydslesvigudvalget, at dette forholder sig til organisationernes forslag om ændring af administrativ praksis m.v.